

**PEDAGOGICAL SKILL - A FACTOR THAT ENSURES
THE QUALITY OF EDUCATION**

M.O. Ochilova¹, R. Shamsullaeva²

Abstract

The article provides information on pedagogical skills and its components. Written requirements for the use of pedagogical skills of teachers in their work.

Keywords: component, style, creative work, research, skills, knowledge.

Hozirgi zamonaviy ta'lim tizimi oldiga yangicha fikrlovchi, Vatanimiz taraqqiyoti, ravnaqi uchun ongli ravishda kurashuvchi yetuk kadrlarni tayyorlash vazifasi turibdi. Shu yo'nalishda "Ta'lim to'g'risida", "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi" kabi qonunlar qabul qilindi

Pedagogik adabiyotlarda pedagogik mahoratga turlicha ta'riflar beriladi. Pedagogik mahorat – izlanish, ijodiy mehnat mahsulidir. Pedagogik mahorat hamma o'qituvchilar uchun ham bir xil qolipdagi ish uslubi emas, balki u har bir o'qituvchining o'z ustida ishlashi, ijodiy mehnati jarayonida yuzaga keladigan jarayondir.

Pedagogik mahorat bir qator komponentlardan tarkib topadi. U pedagogika va psixologiya bo'yicha ilmiy bilimlarni, ya'ni kasbiy bilimlar, kasbiy qobiliyat, pedagogik etika va pedagogik texnikani o'z ichiga oladi.

Pedagogik mahoratning asosiy negizi bu – kasbga oid bilimlarni puxta o'zlashtirishdan iboratdir. O'qituvchi o'quv yurtidayoq ilmiy bilimlar tizimini puxta egallab olishi kerak. Pedagogik mahoratni egallashda psixologiya va pedagogika faniga doir bilimlar katta rol o'ynaydi. Ilmiy psixologik va pedagogik bilimlar sistemasining mavjudligi o'qituvchiga faqat ayrim talabani o'rganish va ularning to'g'ri fe'l-atvorlarini tushunishgagina emas, balki butun jamoa va uning har bir a'zosini rivojlanish istiqbolini ham belgilash imkonini beradi.

Muvaffaqiyatli ishlash uchun har bir o'qituvchi pedagogik mahoratga ega bo'lishi lozim. Pedagogik mahorat egasiz mehnat sarf qilib, katta natijaga erishadi. Ijodkorlik hamisha uning hamkori bo'ladi. Qobiliyat esa faoliyat jarayonida paydo bo'ladi va rivojlanadi. Qobiliyatli va mahoratli o'qituvchi oldida esa hozirgi kun talabi asosida vatanimiz ravnaqi uchun xizmat qila oladigan, o'z vatanini dildan sevadigan va bu yo'lda o'z jonini ham ayamaydigan yoshlarni vatanga mehr-muhabbat ruhida tarbiyalash vazifasi turadi.

O'qituvchilik kasbi ulug' va sharaflil, murakkab, o'z o'rnida mas'uliyatli kasblardan biridir. Barcha joylardagi hamma kasb-hunar, ilmi, olim-u fuzalolar o'qituvchining mehnati samarasidir. O'qituvchi mehnatini biror narsa bilan taqqoslab bo'lmaydi. O'qituvchilik kasbini egallashga intilayotgan har bir talaba o'z irodasi, sabr-matonatini ishga solgan holda pedagogik mahoratni egallashi, unga doir kasbiy bilim, ko'nikma, malaka va qobiliyatlarni mustaqil o'zlashtirishga harakat qilmog'i lozim.

Pedagogik mahorat o'qituvchidan quyidagilarni talab etadi:

1. O'qituvchining dunyoqarashi keng bo'lib, hamma voqea, hodisa ustida erkin fikr yurita olishi zarur.

2. O'qituvchi birinchi galda o'zi o'qitadigan fanni chuqur egallagan bo'lgandagina, o'quvchilarda umumiy va kasbiy ta'lim sifatini tarbiyalay oladi va ularda fan-texnika hamda amaliy faoliyatga qiziqish va istak hosil qila oladi.

3. O'qituvchi hozirgi zamon fan-texnika talabiga muvofiq yaxshi dars berishi va uning har daqiqasidan unumli foydalanishi zarur.

4. U yaxshi o'qituvchi bo'lishi uchun pedagogika, psixologiya va o'z fanining metodikasini ham yaxshi bilmog'i lozim.

¹*Очилова Манзура Орзикуловна* – преподаватель кафедры педагогика, педагогический факультет, Бухарский государственный университет, Узбекистан.

²*Шамсуллаева Рухсатой* – студент, Бухарский государственный университет, Узбекистан.

5. O`qituvchining umumiy madaniyati yuqori bo`lishi bilan birga bu kasb adabiyot va san`at sohasidagi bilimlarga ega bo`lishni talab etadi.

6. O`qituvchi pedagoglik odobiga rioya qilishi kerak. Pedagoglik odobi o`qituvchilik kasbiga xos fazilatlardan bo`lib, u o`qituvchining bolalar bilan ishlashi jarayonida uning tajribasi mahorati oshadi.

7. O`qituvchi pedagoglik mahoratiga va har tomonlama bilimga ega bo`lishi kerak, chunki unga o`quvchilar har sohada murojaat qilishlari mumkin.

Va nihoyat, pedagogik mahorat o`qituvchidan o`ziga xos qobiliyatlar majmuasini talab etadi. Qobiliyatlar bilim, ko`nikma va malakalarni egallashda namoyon bo`lsa ham bilim va ko`nikmalarni egallash bilangina bog`lanib qolmaydi. Qobiliyatlar – bu imkoniyat, u yoki bu ishda mahoratning zarur darajasi esa voqelikdir. Oliy ta'lim muassasalarida o`tiladigan darslar yuqori pedagogik saviyada o`tkazilishida o`qituvchi har tomonlama puxta tayyorgarlik ko`rganligi, didaktik materiallar dars mavzusiga mos ravishda tayyorlanganligi yuqori ahamiyatga ega. Dars jarayonida talabalarga mavzuni misollar, ilmiy izlanishlar asosida ochib berishga harakat qilinsa, dars mavzusini talabaga aniq, ravon, ijodiy yondashib tushunarli va qiziqarli yetkaza olinsa, ta'kidlash lozimki, mazkur fanga talabalarning qiziqishi oshib boradi va talabalar kelgusi pedagogik faoliyatlari uchun zarur bilim, ko`nikma va malakalarga ega bo`ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Азизходжаева Н.Н. Педагогические технологии в подготовке учителя. Ташкент, 2000.

© M.O. Ochilova, R. Shamsullaeva, 2018